

Čeladenská fontána

Zpravodaj BESKYDSKÉHO REHABILITAČNÍHO CENTRA

3 / 2016, ročník VIII.

Časopis ČELADENSKÁ FONTÁNA je vydáván pro zaměstnance, klienty a partnery Beskydského rehabilitačního centra v Čeladné. Cílem Fontány je přinášet informace všem, kteří se chtějí dozvědět více o tom, jak zde, na úpatí Ondřejníku, pomáháme těm, kteří potřebují upevnit zdraví. Je to jednoduché: díky zdejším mimořádně příznivým klimatickým podmínkám a vysoké úrovni rehabilitační péče je BRC vyhledávaným zdravotnickým zařízením s výbornou pověstí. Za neopakovatelnou a dnes velmi vzácnou atmosférou rodinných lázní k nám jezdí pacienti z celé republiky. Tímto zveme i vás. Všechna vydání Čeladenské fontány najdete také na www.brc.cz.

ČELADENSKÝ SLAVÍK SE VRÁTIL

Na fotografii vpravo je Josef Kalus, vnuk čeladenského učitele a básníka Josefa Kaluse (1855-1934), se svou dcerou Martinou Chudobovou. Bustu svého předka slavnostně odhalili u kapličky v parku Beskydského rehabilitačního centra 30. června 2016 (dole). Více o této události a o dalších souvislostech píšeme na stranách 4 až 9. Foto: Jana Ožanová

AKREDITACE: ZA JEDEN PROVAZ, A POŘÁDNĚ SILNÝ...

Od 24. června 2016 je Beskydské rehabilitační centrum v Čeladné akreditovaným zdravotnickým zařízením. Certifikát o udělení akreditace (vlevo) je výsledkem dvou let příprav a obětavé práce zaměstnanců všech úseků. Také při dvouletém akreditačním šetření všichni táhli za jeden provaz a vzájemně spolupracovali. Jak hodnotí tento úspěch vedoucí jednotlivých úseků a co vše našemu výbornému výsledku předcházelo, uvádíme na dalších stranách.

AKREDITACE: ZA JEDEN PROVAZ, A POŘÁDNĚ SILNÝ...

Od 24. června 2016 je Beskydské rehabilitační centrum v Čeladné akreditovaným zdravotnickým zařízením. To znamená, že splňujeme požadavky akreditačních standardů Spojené akreditační komise, o.p.s. Současně nám byla udělena akreditace pro specializační vzdělávání v oboru rehabilitační a fyzikální medicíny.

MUDr. Milan Bajgar, jednatel BRC:

Vážené dámy a pánové, vážení zaměstnanci akreditovaného Beskydského rehabilitačního centra. Po dvou letech práce a přípravy jste oba červnové dny byli vynikající a dokázali jste akreditační komisi své kvality. Upřímně vám děkuji a blahopřeji. Děkuji všem, kteří se akreditace přímo účastnili a odpovídali na mnohdy obtížné dotazy. Děkuji všem vedoucím pracovníkům za výbornou přípravu jejich úseků. Především děkuji paní Věře Machálkové, která se svým týmem dva roky akreditaci připravovala. Byla to obrovská práce. Byla to spousta času, sil a energie a občas i slz. Ještě jednou děkuji.

Věra Machálková, hlavní sestra:

Dovolte mi, abych poděkovala všem, kteří se spolu se mnou podíleli na vytvoření všech směrnic, standardů a řádů. Na začátku akreditace před dvěma roky byly prázdné složky, teď jsou plné – a hlavně – pracujeme podle nich. Většina z nás si tehdy neuměla představit, co nás čeká a kolik práce je před námi.

Nespočet hodin jsme strávili přípravami. Spolu se mnou obě pracovnice příjmové kanceláře Hanka Adamcová a Radka Mičulková a staniční sestra Marcela Rygolová. Zcela výjimečná a nezastupitelná byla práce manažerky kvality Olgy Sekerášové, která již měla zkušenosti s akreditací jiných zdravotnických zařízení. V tomto složení jsme začali intenzivně pracovat ve zdravotnickém úseku a zároveň začaly přípravné práce v technickém úseku, který zahrnuje i stravovací provoz. Na směrnících pracoval vedoucí Luboš Machálka s bezpečnostním technikem, metrologem a s odpadovým hospodářem, se vším, co bylo třeba, pomáhala Jarka Česlarová. Čím víc se složky plnily, tím víc se nám zdálo, že práce přibývá. Postupně všechna oddělení zaváděla tyto předpisy do praxe a vše se kontrolovalo. Hodně těžké bylo přesvědčit všechny zaměstnance, že tyto kroky jsou nutné a že případné změny v postupech, nebo zaváděné novinky, budou ve výsledku užitečné pro ně i pro pacienty. Pomohli vedoucí jednotlivých úseků a hlavně staniční sestry.

Především děkuji Vám všem, kteří jste zde byli 23. a 24. června 2016 a účastnili jste se spolu s námi auditu akreditační komise. Auditóři byli velmi důslední, kontrolovalo se vše, navštívili jsme všechna pracoviště. Mnozí jste dostali různé otázky, mnohdy i „základní“. Byli jsme opravdu hrdí, když jsme slyšeli, s jakou jistotou odpovídáte, a byli jsme pyšní, když jste se nenechali zmást. Byli jste skvělí!

Určitě jste viděli, že lehké jsme to neměli ani my, kteří jsme auditory doprovázeli a odpovídali na další otázky přímo v „v terénu“. Ještě před šetřením na jednotlivých pracovištích byl audit zahájen jednáním se členy komise v salonku, kde byli přítomni spolu s jednatelem BRC Milanem Bajgarem všichni vedoucí úseků. Bylo představeno rehabilitační centrum jako celek a poté musel každý vedoucí představit členům komise úsek, za který odpovídá. Padlo přitom mnoho dotazů, na které bylo třeba odpovědět co nejlépe.

V pátek odpoledne jsme byli opravdu napjatí, jak dopadneme, a vím, že vy všichni také. Proběhla porada komise a vyhodnocení: auditóři Spojené akreditační komise nám dávají doporučení k udělení akreditace. Nejvyšší možný počet bodů 10 dostal technický úsek. Ošetřovatelský úsek (včetně lékařů, sester a pracovníků oddělení rehabilitace) dostal 9,88 bodů. To zasluhovalo blahopřání! V ten podvečer se zaslouženě dostalo i na šampaňské.

Mě osobně potěšil nejvíc komentář jedné z auditorek - měla radost z toho, že nám mohla dát jedno z nejvyšších hodnocení, a řekla mi, že opravdu můžeme být pyšní na to, co jsme dokázali.

Jaký je závěr? Akreditace nás posunula o velký kus dopředu. Udělali jsme si pořádek na všech úsecích, vše je pojmenováno a sjednoceno. Záleží na nás, jak vydržíme dodržovat vše, co jsme se naučili, protože teď vlastně všechno teprve začíná :-). A za tři roky nás čeká reakreditace – tedy šetření, zda jsme se od nastoupené cesty neodchýlili. Věřím, že dopadneme stejně dobře.

Dobroslava Havránková, vedoucí rehabilitace:

Také já se chci připojit k poděkování za rehabilitační úsek, který je mi svěřen. Chci poděkovat všem svým kolegyním a kolegům ve všech pracovních pozicích, kteří po celou dobu přípravy k akreditaci přistupovali k jednotlivým tématům, směrnicím a standardům, které jsme zaváděli do praxe, s plným nasazením a s osobním zájmem. Nemohu si přát víc, než být součástí týmu lidí, kterým jde o jednu věc. Odvést dobrou práci – udělat vše pro spokojeného pacienta.

Lubomír Machálka, provozní náměstek:

Myslím, že na začátku příprav si nikdo z nás ani neuvědomoval, jak složitý a členitý je právě náš technický úsek. Je to mimo jiné i proto, že zahrnuje také celý stravovací provoz. O to víc si cením toho, že jsme od komise nakonec získali nejvyšší možný počet bodů. Jsou za tím stovky hodin práce všech, kteří vytvářeli či přepracovávali stávající dokumentaci, včetně řady externích specialistů. Další, na pohled „viditelnější“ podíl mají ti, kteří vše zavedli do praxe. Neznamena to, že bychom teď všechno dělali nějak jinak, než dřív, ale teď máme jistotu, že vše běží podle platných předpisů. Děkuji všem zaměstnancům technického úseku, protože na dobrém výsledku se podílejí úplně všichni, každý podle svého pracovního místa.

K čemu je vlastně taková akreditace dobrá?

Napadne možná čtenáře či některé naše pacienty po výše uvedené chvále. Na léčebné péči a službách se nic neměnilo, zaměstnanci jsou také stejní, vše vlastně vypadá stejně, jako dřív. Znamená to nějaký přínos pro pacienty či pro rehabilitační centrum? Některé z výhod akreditace jsme vybrali z textů, uvedených na webových stránkách Spojené akreditační komise: „Obecně platí, že jakýkoli systém řízení kvality, zavedený ve zdravotnické organizaci, zvyšuje míru bezpečí poskytované péče a její kvality. Tím, že dojde ke standardizaci – tedy k přesnému popisu vybraných (obvykle rizikových) procesů (například podávání léků)... – zvýší se pravděpodobnost, že pracovníci budou tyto procesy provádět stejným způsobem – minimalizuje se nežádoucí variabilita... Národní legislativa se týká vedení dokumentace, ordinace léčiv, jejich skladování, hygienických požadavků, personalistiky, požadavků na bezpečnost přístrojové techniky... v akreditovaných zařízeních se zvýší transparentnost, jasně se stanoví představy o indikacích k přijetí, propuštění či překlada, stanoví se minimální rozsah dokumentace poskytnuté péče...“

Zjednodušeně řečeno: udělení akreditace je potvrzením toho, že děláme správné věci správným způsobem, a že je děláme vždy stejně. Pro pacienty to znamená jistotu, že se o každého postaráme tak, jak bude potřebovat, a že jeho léčba bude kvalitní a bezpečná. Když se nad tím zamyslíte, najdete něco podstatnějšího, pokud jde o zdraví či o život? A proto jsme při přípravách táhli za jeden provaz... (Bodové hodnocení jednotlivých činností str. 19.)

Na to, co vše se muselo postupně udělat, jsme se již v průběhu příprav na akreditaci zeptali dvou žen, které „byly u toho“. Jejich odpovědi jistě více napoví o cestě, kterou jsme za tu dobu prošli.

Jak jste při přípravě na akreditaci postupovaly?

Co vše se ve vašem úseku muselo připravit?

Radka Mičulková (zdravotnický úsek): Několik prvních pracovních porad kvůli akreditaci jsme se probíraly „příručkou“, kterou jsme si stáhly z webových stránek SAK, o.p.s. a rozdělily jsme ji dle okruhů, kterých se činnosti týkaly (lékařské, sesterské, manažerské, provozní...) Pak jsme začaly s vypracováváním směrnic. Současně jsme musely vytvořit mnoho tiskopisů a dokumentů, které se ke směrnicím vztahují. Bylo zapotřebí upravit i program Lékař a Sestra. Prostudovaly jsme spoustu zákonů, vyhlášek, nařízení ministerstva zdravotnictví a věstníky. Následně jsme vypracovaly standardy ošetrovatelské péče (tím se sjednotily ošetrovatelské postupy na jednotlivých odděleních)... Hlavně jsme si od začátku přály, aby zaměstnanci co nejdříve pochopili, že akreditace je

důležitá i pro ně: pokud budou dodržovat vypracované směrnice a standardy, tak jsou chráněni v případě nějakého problému - oni i pacienti.

Jarmila Česlarová (technický úsek): V rámci příprav k akreditaci jsme s provozním náměstkem panem Machálkou aktualizovali a kompletovali dle nejnovějších požadavků SAK ČR veškerou dokumentaci k technickému zajištění celého BRC, tedy elektrorevize, kotelny, dieselagregát, výtahy, zdravotnické prostředky, oblast údržby, autoparku, dodávky elektrické energie, vody a plynu - uzavírání a aktualizaci smluv a další. Dále dokumenty z oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární ochrany, metrologie, nakládání s odpady, včetně přepravy nebezpečných věcí dle Dohody ADR, oblast údržby a technického zabezpečení BRC. Ve všech těchto oblastech byla aktualizována veškerá dokumentace, krom toho byly také vytvořeny nové organizační dokumenty (směrnice, řady, formuláře, provozní dokumentace, aj.) Také proběhla řada školení, která některé naše zaměstnance opravňují ke specializovaným úkonům a funkcím nezbytným pro správný provoz našeho zařízení.

I V SOCHÁCH JE NÁŠ ŽIVOT...

Andrea Adamová

Letos přibudou k zajímavostem lázeňského parku dvě sochy, umístěné poblíž kapličky Nejsvětější Panny Marie a budovy Lázní. Nejprve se upravoval terén v okolí a byly usazeny pískovcové podstavce soch (na snímku dole). Po dokončení parkových úprav u nich postupně vzniknou nová odpočinková zákoutí s lavičkami. Základní údaje jsou vytesané na usazených podstavcích - u kapličky je umístěna kopie busty Josefa Kaluse od Jana Knebla (vpravo), pod cestou naproti budově Lázní bude stát kopie sochy Albína Poláška Strůjce svého osudu. Obě kopie vytvoří akademický sochař Zdeněk Jalůvka (*1958, Čeladná) ve Frenštátě pod Radhoštěm. Sochy jsou zhotoveny z kompozitního materiálu podle forem, které jsou ve vlastnictví města Frenštát pod Radhoštěm. Strůjce svého osudu z roku 1907 navíc se souhlasem Nadace Albína Poláška, která sídlí v místě jeho posledního bydliště na Floridě v USA. Proč právě tato díla?

JOSEF KALUS, ČELADNÁ A LÁZNĚ SKALKA

Josef Kalus (16. 2. 1855 – 11. 12. 1934, Frenštát pod Radhoštěm) působil jako učitel v Čeladné v letech 1889 až 1908 a patří neodmyslitelně k jejím dějinám. Zrovna tak patří k našim lázeňským tradicím, které jsou i díky němu velice bohaté. Mnoho z tehdejšího dění v lázních Skalka popsal ve svých dvou knihách „Vzpomínky I a II“ a ze všech umělců, básníků i spisovatelů snad právě on nejlépe také vystihl krásy našeho údolí:

„Čeladenské údolí je jedním z nejkrásnějších koutů našeho Valašska, hlavně v červnu, když omládlé jedle, smrky, borovice a modřiny zvyšují barevnou pestrost zelených odstínů, jimiž krajina zrovna hýří... K tomu přimysleme si louky sytě zelené, plny kopretin, jeřábníků a zvonečků, hrčivé potůčky, půvabné lesíky a všechno to zarámované do překrásné obruby hor Smrku, Kněhyně, Stolové Malé i Velké, Ondřejníka a Lysé hory...“

Nyní ho již několik týdnů připomíná jeho busta v parku, kudy určitě chodíval, když chtěl navštívit třeba bratry Jaroňkovy v jejich lázeňském ateliéru. (O slavnostním odhalení pomníku píšeme na stranách 6 a 7.) V předchozích ročnících Fontány jsme o mimořádné osobnosti tohoto učitele, spisovatele a básníka již v různých souvislostech psali a budeme v tom určitě pokračovat i nadále, protože Josef Kalus nebyl jen osobností regionálního významu.

PŘÁTELE MĚL MEZI LUMÍROVCI

O tom svědčí uznání jeho díla tehdejšími známými literáty, kteří byli v 80. letech 19. století sdruženi kolem pražského časopisu Lumír. V jeho čele stál v té době Josef Václav Sládek, který v roce 1877 přijal k otištění první Kalusovy básně (na obrázku). Mezi přátele čeladenského učitele, kteří si ho vážili a jezdili za ním sem do Beskyd, patřil například Jaroslav Vrchlický a Růžena Svobodová, dopisoval si se spisovatelem Zikmundem Wintrem, navštívil ho Karel Václav Rais, s Leošem Janáčkem se vídal častěji.

Arne Novák si nejvíce cenil jeho prozaické práce *Vzpomínky I* (1932) a II.

Josef Kalus to v Čeladné miloval a nás těší, že častými hosty našeho rehabilitačního centra jsou i jeho vnuk Josef Kalus (*1932, vlevo jako chlapec s dědečkem) a pravnučka MUDr. Martina Chudobová s rodinou. Přišli s myšlenkou připomenout Josefa Kaluse

v našem centru, výrobu kopie busty svého dědečka a pískovcový podstavec objednali a s ředitelem BRC MUDr. Milanem Bajgarem vybrali její umístění v lázeňském parku. „Valašský slavík“, jak byl také ve své době někdy Josef Kalus nazýván, dělá tedy společnost návštěvníkům lázeňského parku při jejich odpočinku. Spolu se zpěvem kosů a pěnkav k nim může proniknout i ozvěna některých jeho veršů či prozaických textů. Ptáte se, jak? Čtěte na dalších stranách.

Původní bustu Josefa Kaluse vytvořil sochař Jan Knebl (1866–1962) v roce 1934 pro areál na frenštátských Horečkách, který byl hojně navštěvován po dokončení výstavby hotelu Pantáta. Frenštátský okrašlovací spolek se tam rozhodl postavit pomníky významným místním rodákům, malíři Břetislavu Bartošovi a básníku Josefu Kalusovi, továrník Petr Polach inicioval postavení sochy T. G. Masaryka. Areál později zpusťl, ale je v posledních letech částečně obnovován, kopie busty je nyní umístěna u polikliniky ve Frenštátě pod Radhoštěm. (Vpravo na snímcích ze soukromého archivu Ing. Jana Šrubaře.) Pokračování na straně 8 ►►

Foto dole: Pískovcový pylon pod bustu vyrobili a na vybrané místo vedle kapličky usadili pracovníci opavské firmy Topstein, o přípravu terénu se postarala ostravská ARP Group.

Čeladenský slavík se vrátil

Petr Andrlé

Bylo to počátkem září 1889, když před školou v Prostřední Čeladné zastavil žebříňák, na jehož kozlíku seděl nově jmenovaný správce školy. Jmenoval se Josef Kalus a bylo mu 34 let a několik měsíců. Čeladenská učitelská štace mu byla předurčena na dalších pětatřicet let. Ve školním roce 1923/1924 se s Čeladnou rozloučil. A ve školním roce 2016/2017, tedy o nějakých osmdesát dva let později, v poslední červnový den roku 2016, mu přišli zazpívat žáci a žákyně čeladenské školy. Jsou na snímku Andrey Adamové, když s nimi je zachycen i vnuk Josefa Kalusa, Josef Kalus a pravnučka Martina Chudobová. Zcela vpravo je dnešní ředitelka základní školy Jana Satinská.

Kam že mu přišly zazpívat? Do lázeňského parku Beskydského rehabilitačního centra v Čeladné. Nedaleko kaple Nejsvětější Panny Marie (postavena v roce 1892) bylo vybudováno vkusné zátiší, jemuž vévodí kopie sloupu s bustou Josefa Kalusa. Originál vytvořil v roce 1937 frenštátský sochař a malíř Jan Knebl (1866–1962). Na pískovcovém sloupu je nápis Josef Kalus – Básník Valašska 16. 2. 1855 – 11. 12. 1934. Symbolický pomníček věnovala čeladenským lázním rodina Josefa Kalusa, ostatní náklady jsou podílem BRC. Josef Kalus byl nesporně básníkem Valašska, někdy je také nazýván Valašským slavíkem, pro nás je milý název Čeladenský slavík. Ten svého času vymyslel Petr Bezruč, který do Čeladné za Josefem Kalusem často jezdil.

Jestliže v titulku tohoto článku píšeme, že se „Čeladenský slavík vrátil“, je to platné pro bývalé Lázně

Skalka, dnešní Beskydské rehabilitační centrum, naprosto jednoznačně. Josef Kalus do lázní velice často chodil a je zcela pravděpodobné, že se pohyboval i v místech okolo kapličky, která zde již v jeho době stála. Dnes je v ní ukryto technické zařízení, které na pokyn, vydaný zmáčknutím tlačítka vedle podstavce s bustou, reprodukuje texty namluvené herci opavského divadla. Zazní úryvky ze života básníka v Čeladné a některé jeho básně. Takže i v tomto se Josef Kalus do Čeladné a do lázní vrátil. Nejčastěji přicházel učitel Kalus do lázní Skalka za bratry Aloisem Jaroňkem (1870–1944) a Bohumírem Jaroňkem (1866–1933). Pro jejich malířské a jiné umělecké práce jim MUDr. Jan May pronajímal v prostoru lázní Skalka ateliér. Josef Kalus se účastnil i dalších kulturních a společenských akcí, které se z počátku minulého století v lázních konaly.

Naposledy jel básník kolem lázní 14. prosince 1934. Byl to den jeho pohřbu. Pohřební vůz s doprovodem, který směřoval do ostravského krematoria, zastavil také u dolní školy v Čeladné. Před školou se za přítomnosti všech žáků s panem učitelem Josefem Kalusem rozloučil tehdejší její řídící učitel František Schneider.

A byl to opět Petr Bezruč, který tři roky poté navrhl frenštátskému Okrašlovacímu spolku, aby byl Josefu Kalusovi postaven pomník na Horečkách pod Vlčinou, v místě zvaném „U Mařenčiny studánky“. Práce na bustě pomníku byla svěřena sochaři Janu Kneblovi a kompletní pomník vytvořila kamenická firma Kerle v Zašové. Pomník byl slavnostně odhalen 4. července

1937. Téměř na den před sedmdesáti devíti lety, které uplynuly od letošní červnové slavnosti v lázeňském parku. A pomník vypadá stejně, protože je přesnou kopií Kneblova díla, jehož zhotovení se ujal čeladenský rodák, akademický sochař Zdeněk Jalůvka.

Ředitel Beskydského rehabilitačního centra v Čeladné, MUDr. Milan Bajgar (na snímku Josefa Konečného v rozhovoru s Josefem Kalusem, vnukem básníkovým), velice často komentuje značné kulturní aktivity centra tím, že v tomto zařízení nejde pouze o rehabilitaci těla. Že jde v jistém smyslu i o rehabilitaci duše. Neboť stav našich tělesných schránek a stav našich myslí spolu souvisí daleko více, než si dokážeme představit. Proto jsou v BRC dvě galerie, proto se zde pro klienty již šestým rokem pořádají vlastivědné přednášky, proto se zde prodávají historické publikace, proto zde mají vlastní televizi Ondřejka a tak podobně. A proto se do lázní po letech také vrátil „Čeladenský slavík“ Josef Kalus.

Zkuste přijít a zmáčknout si ono kouzelné tlačítko vpravo vedle pomníčku. Posadte se a zaposlouchejte se do veršů, které v Čeladné vznikaly před sto a více lety. V podání herců opavského divadla uslyšíte šumění lesů Beskyd, pocítíte teplo slunečních paprsků, ozařujících čeladenské údolí a možná nevědomky pocítíte také tichou sounáležitost s tímto krajem a s jeho lidmi. Tak, jak ji cítil i Josef Kalus. A možná, že vám bude tak, jako kdysi jemu, docela dobře na duši.

I V SOCHÁCH JE NÁŠ ŽIVOT...

Andrea Adamová

Druhé výtvarné dílo - kopie sochy Albína Poláška Strůjce svého osudu - bude umístěno pod cestou naproti budově Lázní. (Foto vpravo zachycuje instalaci pylonu.) Stejně jako bustu Josefa Kaluse ji vytvoří akademický sochař Zdeněk Jalůvka. Strůjce svého osudu z roku 1907 vznikne se souhlasem Nadace Albína Poláška na Floridě v USA. Připomínat by měl především nezdolnou vůli k životu tohoto umělce. Jak vidno ze snímku níže, Josef Kalus a Albín Polášek se za svého života setkali. A setkají se symbolicky znovu - v parku rehabilitačního centra.

ALBÍN POLÁŠEK - STRŮJCE SVÉHO OSUDU

Albín Polášek (14. února 1879, Frenštát pod Radhoštěm – 19. května 1965, Winter Park, Florida, USA) je ve Spojených státech považován za jednoho z nejuznávanějších amerických sochařů 20. století. V Česku je, bohužel, jeho dílo stále málo známé, snad s výjimkou sochy Radegasta a sousoší Cyrila a Metoděje na Pustevnách.

Narodil se jako sedmý syn svých rodičů, v dětství pracoval na rodinném statku a v hostinci a už tehdy se projevovaly jeho umělecké sklony. Vyřezával dřevěné figurky, modeloval postavičky z hlíny a výborně kreslil. Ve Vídni se vyučil řezbářem a studoval v Římě, doma se ale pro něj práce nenašla, proto ve 22 letech

(1901) odjel se svým bratrem Robertem do Ameriky. Zde začal pracovat jako řezbář. Po čtyřech letech byl přijat na Pensylvánskou akademii krásných umění ve Filadelfii, obor sochařství a studoval pod vedením sochaře Charlese Graflyho. První sochu s názvem Strůjce svého osudu (Man Carving His Own Destiny) vytvořil v roce 1907 z hlíny ještě jako student jako vyjádření svého životního a tvůrčího kréda, jímž bylo hledat cestu, jak ostatním zprostředkovat emoce, vyjádřené pohybem a krásou. Téma vlastního sebe-utváření pak zpracovával celý svůj život.

POVZBUZUJÍCÍ ŽIVOT UMĚLCE

Myšlenka, že každý může být – přinejmenším do jisté míry – strůjcem svého osudu a postupně „vytesávat“ svůj život do zamýšlených tvarů, byla určující pro výběr a umístění kopie této sochy v parku našeho rehabilitačního centra. Myšlenkové téma a ztvárnění tohoto Poláškovy díla může být pomocí a povzbuzením našim pacientům, kteří jsou často po těžkých úrazech, operacích nebo vážných onemocněních na začátku nové, ale obtížné životní etapy.

Druhou obdivuhodnou skutečností, která je motivující ještě více, je Poláškův přístup k vlastnímu životu. V roce 1950 se přestěhoval do města Winter Park na Floridě, ale po čtyřech měsících zde byl stížen mozkovou mrtvicí, jejímž následkem ochrнул na levou stranu. Zbytek života (15 let!) strávil na vozíku. To mu ale nijak nebránilo v dalším aktivním životě. V prosinci téhož roku se poprvé oženil a v 82 letech se po smrti své první manželky oženil znovu. Tvůrčí práce se nikdy nevdal, pravou rukou maloval, kreslil, tvaroval hlínu, vyřezával ze dřeva a s pomocí asistenta tesal do kamene. Po ochrnutí se soustředil především na zdokonalení a reprodukci svých nejnámějších děl, přičemž novější verze byly intimnější. (To je i případ sochy Strůjce svého osudu, jejíž verze z roku 1920 je umístěna ve frenštátské radnici a v parčíku v Horní ulici. *Na snímcích Lenky Borkovcové*). Na půl těla ochrnutý dokončil 18 stěžejních děl, v roce 1957 například celosvětově uznávanou sochu Vítězství morálky, která byla reakcí na tzv. kontrarevoluci v Maďarsku (1956).

MYSLEL NA DRUHÉ I NA BUDOUCNOST

V roce 1961 založil sochař vlastní Nadaci Albína Poláška (dnes Albin Polasek Museum & Sculpture Gardens) a své galerie, kapli a zahrady zpřístupnil veřejnosti jako muzeum, aby mohl s ostatními sdílet svoje celoživotní dílo. Jeho nezlomná vůle k životu a to, co dokázal vytvořit i s velkým tělesným omezením, je velkým povzbuzením a příkladem pro nás všechny. O tom všem bude zanedlouho promlouvat socha Strůjce svého osudu v našem parku.

Z více jak 400 jeho děl je jich 200 v současném vlastnictví Poláškovy muzea, po smrti jeho druhé manželky byl v roce 1988 zpřístupněn i jeho dům. Nadace stále a mnoha způsoby přispívá ke kultuře střední Floridy, věnovala například několik Poláškových děl významným institucím a poskytuje stipendia studentům výtvarného umění. V roce 1996 se stal Winter Park partnerským městem Frenštátu pod Radhoštěm. (Zdroj a fotografie dole: <http://polasek.org>; socha Rozséváče je před průčelím budovy Poláškovy muzea ve Winter Parku na Floridě.)

Lidé kolem doktora Maye

Petr Andrlé

V roce 2017 si připomeneme, že uplynulo již 115 let od doby, kdy čeladenské lázně Skalka založil MUDr. Jan May. Chceme jejich historii připomenout postupným otiskováním medailonů zajímavých a známých lidí, kteří jsou s lázněmi spojeni.

VINCENC DOČKAL BYL PRVNÍ

S historií místa, na kterém lázně Skalka vznikly, a s jejich samotným provozem je spojena řada událostí a zajímavostí, které nejsou všeobecně známy. Přijíždíte-li do dnešního Beskydského rehabilitačního centra ze středu Čeladné, první, co Vám padne do oka, je vysoký, bělostný zmodernizovaný dům, krásně zasazený do okraje lázeňského parku. Dnes je to léčebný dům Kněhyně, avšak původně šlo o hotel. Ono zajímavé místo pod nejvyšším vrcholem Ondřejníku Skalkou se jakoby samo nabízelo k rekreačnímu využití. První, kdo přišel s nápadem vytvořit zde jakýsi rekreační areál, byl ostravský podnikatel Vincenc Dočkal. A tak krátce poté, kdy bylo dokončeno železniční spojení mezi Frýdlantem nad Ostravicí a Valašským Meziříčím, protínající Čeladnou, Kunčice pod Radhoštěm a Frenštát pod Radhoštěm (1888), začal Vincenc Dočkal s manželkou Annou Dočkalovou se stavbou hotelu Skalka (1899, *na snímku nahoře*).

HOTEL SKALKA

Jenže se velice brzy dostal do finančních potíží, přestal splácet úvěr filiálce Živnostenské banky v Moravské Ostravě a ta dala v roce 1900 hotel do dražby. Kupec se našel až v roce 1902 a byl jím známý zakladatel pozdějších „Lázní Skalka“, MUDr. Jan May, lékař z tehdejší Čertovy Lhotky (dnes městské části Ostravy - Mariánské Hory). S hotelem Skalka nemusel po stavební stránce dělat nově příchozí majitel téměř nic, účelům lázní vyhovoval. Samozřejmě, že tím pádem zmizel i název hotelu - Skalka. Avšak v roce 1909 přestavěl hoteliér F. Glatte nedalekou původní Verlíkovu vilu na hotel. Ten zřejmě z jisté nostalgie pojmenoval stejným názvem, který nesl původně nejstarší hotel v nejbližším okolí. A tak se Skalka (*na archivním snímku vpravo nahoře*) ocitla nedaleko původní Skalky a s tímto názvem slouží lidem dodnes, pouze jen jako restaurace.

CHRÁM PANNY MARIE KRÁLOVNY

18. října 1908 byl posvěcen chrám Panny Marie Královny (původní název chrám Korunování Panny Marie Královny) v Ostravě – Mariánských horách. Projekt kostela je dílem ostravského architekta Otokara Béma (1868–1949). Mimochodem – ten byl zetěm významného ostravského stavitele a sběratele umění Františka Jurečka (1868–1925). Je to zvláštní shoda okolností, že poslední dny svého života strávil Otokar Bém v Kuncicích pod Ondřejníkem, kde také 28. října 1949 zemřel.

Se stavbou chrámu bylo započato v roce 1905 a značnou zásluhu na jeho vybudování měl předseda „Spolku pro výstavbu kostela“ MUDr. Jan May, zakladatel Lázní Skalka (dnešní Beskydské rehabilitační centrum) v Čeladné. Interiér kostela v moderním, secesizujícím slohu je dílem řady významných, především moravských umělců. Výbornou práci odvedli architekti Antonín Blažek (1874–1944), Jan Kotěra (1871–1923) či Štěpán Zálešák (1898–1912), hlavní oltář například nese uměleckou pečeť Jožky Úprky (1861–1940). Patronem stavby byl arcivévoda František Ferdinand d'Este.

Na další straně je snímek interiéru kostela (interiér i obraz fotografoval Josef Konečný) s bočním oltářem sv. Archanděla Michaela (*detail vpravo*). Jeho autorem je významný český malíř Luděk Marold (1865–1898). Ten mimo jiné kopíroval díla významných umělců. Tento obraz je kopií obrazu italského barokního

malíře Quida Reni (1575–1642). Italský malíř v roce 1635 namaloval impozantní obraz s názvem „Archanděl Michael sráží satana do pekelné propasti“. Luděk Marold pořídil kopii tohoto obrazu během svého pařížského pobytu v letech 1889–1896. Originál tohoto obrazu je v římském kostele Řádu kapucínů. Nu, a když se začalo koncem roku 1908 s výzdobou interiéru kostela, objevil MUDr. Jan May na jedné aukci ve Vídni tuto Maroldovu kopii. Nezaváhal a pro kostel ji zakoupil. Za tehdy poměrně vysokou částku 3 000 korun. Mistrovské Maroldovo dílo nám mimo jiné připomíná skvělého muže Jana Maye, lékaře lidumila.

BOHUMIL MÜLLER

V souvislosti s činností MUDr. Jana Maye, a často také zmiňované jeho manželky Boženy, se málo hovoří ještě o dalším muži, který rozkvětu lázní rovněž pomohl. Když začal MUDr. Jan May lázně budovat, přizval si na pomoc svého švagra MUDr. Bohumila Müllera. Byla to taková shoda okolností. Student medicíny Jan May bydlel v Říční ulici na Újezdu na Malé Straně. Když ho požádal mladší kolega o kondice, zjistili, že bydlí kousek od sebe. V Říční ulici bydlel totiž také úspěšný pražský továrník Josef Müller, jehož syn ony kondice potřeboval. A tak se později stalo, že Jan May poznal i jeho sestru Boženu, kterou si z Říční ulice odvedl 6. srpna 1895 k oltáři kostela Panny Marie Vítězné na Malé Straně. Jan May s novomanželkou poté odešel do Ostravy a v roce 1907 se shodou okolností nastě-

hoval do jeho původního bytu hornický a lázeňský lékař MUDr. Antonín Čapek. Měl dva syny – Josefa a Karla. Mírně se minuli.

A tak v roce 1902 učinil Jan May svého švagra nejprve lázeňským lékařem, v roce 1904 i spoluvlastníkem lázní Skalka. Bohumil Müller se přistěhoval i se svou manželkou Bělou, rozenou Opočenskou. A když v roce 1903 zbudoval MUDr. Jan May nad jedním z místních pramenů klenutou kamennou schrán, vznikla tak studánka pojmenovaná „Běla Quelle – Bělina studánka“. Na počest její kmotry Běly Müllerové. Dnes je studánka bohužel na pozemku v soukromém vlastnictví již jen jako torzo. Jen mohutná lipová alej, vedoucí k ní ze spodního okraje dnešního parku, naznačuje, jak kouzelné to bylo místo. A také následující snímek.

I NEDUHY TĚLESNÉ POTŘEBUJÍ UMĚNÍ

Petr Andrlé

Těsně před nastupující normalizací, na jaře 1969, se malíř a grafik Eduard Ovčáček (*5. března 1933) zúčastnil mezinárodní výstavy grafiky Europahaus ve Vídni. Vystavil zde také grafiku, která získala jednu z cen. Není divu, že ji po skončení výstavy odkoupila Albertina. Jedná se o vídeňskou galerii umění, která byla založena již v roce 1768. Dnešní počet jejích sbírek, v nichž jsou zastoupeni například Leonardo da Vinci, Paul Cézanne, Henri Matisse a jiní „světoví mistři“, jde do milionů. Nu, a mezi nimi je grafika Ovčáčkova. Což je nesporný úspěch.

Počátkem loňského listopadu se mi poštěstilo setkat se s tímto umělcem, který má velmi silné vazby na náš kraj, a usednout k jednomu stolu v kavárně Apartmánového domu Lara Beskydského rehabilitačního centra. Pan profesor se mimo rehabilitační program zajímal i o historii a okolí bývalých lázní Skalka. Ale také o současnost, protože si se zájmem prohlédl nově otevřenou Galerii malířů Beskyd (na snímku). Takže tím jsme vlastně začali náš rozhovor. Jak by také ne, když na průčelí galerie jsme viděli z okna kavárny.

„Galerie včetně jejího uspořádání se mi velice líbí. Její zřízení je velice záslužným činem, jakkoli to dnes třeba mnohým lidem ještě nedochází. Umění nás všechny kultivuje. A čím více máme dobrého umění, tím lépe žijeme. Nápravu neduhů tělesných vždy musí doprovázet příjemné pocity duševní. Musí být v souladu. A zde má nezastupitelnou úlohu umění...“, řekl mi tehdy pan profesor.

Jeho díla i přes všechny nejrůznější nepřízně osudu visí v řadě tuzemských galerií, ale také v galeriích slovenských, německých,

polských, maďarských či belgických. Eduard Ovčáček studoval výtvarné umění v Bratislavě, současně s tím absolvoval roční stáž u profesora Kybala na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Stál v čele výtvarníků orientovaných na abstraktní umění, zakládal „Klub konkréťistů“, až posléze narazil. Jako signatář Charty byl v galeriích nevídaným hostem, pročež organizoval s dalšími „nezvanými“ kolegy neoficiální umělecké výstavy především na Ostravsku. Svému kraji (je rodákem z Třince) se mimo jiné

odvděčil tím, že v roce 1991 spoluzakládal Fakultu umění na Ostravské univerzitě. V jejím rámci vede Ateliér volné grafiky na katedře intermedií. Je to obtížné? Přidáme ještě něco. Ovčáček je i stoupenec lettrismu, který vznikl někdy ve čtyřicátých letech ve Francii. Zeptal jsem se:

Jak jste se mohl o tomto uměleckém směru dozvědět, když po válce byly umělecké i jiné cesty mezi námi a Západem v podstatě uzavřeny?

„Je to jednoduché. Použili jsme

stejně umělecké metody, aniž bychom museli od sebe opisovat. Pouze jsme to zpočátku jinak nazývali. K tomu muselo logicky dojít. Ovšem v té době bylo výtvarné umění více součástí běžného života než dnes. Já jsem třeba od útlého mládí skupoval knihy po antikvariátech. A to nikoli pouze knihy o výtvarném umění. Zajímalo mě všechno, a proto jsme mnohdy docházeli k podobným metodám v různých uměleckých směrech. A zase musím podotknout, že je třeba více takových Galerií MB, kterou jste zde otevřeli, i třebas tak drobných výstavních prostor, jako je zdejší Galerie Lara. Místní kulturní aktivity jsou obdivuhodné, jsem rád, že jsem vše viděl na vlastní oči.“

Bylo to velice zajímavé odpoledne. Počet podobných setkávání a diskusí v Beskydském rehabilitačním centru v poslední době roste, řekl bych, snad přímo řadou geometrickou. Nevíte náhodou, čím to je?

DÁTE SI KÁVU, NEBO ČAJ?

Také letos je výstavní program Galerie Lara pestrý

Andrea Adamová

Na jaře 2016 vstoupila Galerie Lara do své šesté výstavní sezóny, takže poslední z letos devíti výstav bude již jubilejní padesátá. Z hojných záznamů v návštěvní knize je patrné, že na prohlídku výstav se nechá zlákat stále více návštěvníků BRC, či hostů kavárny a Apartmánového domu Lara. Občas si sice postesknou, že větší formáty vystavovaných děl by potřebovaly větší odstup, vystavená díla jsou ale vesměs hodnocena kladně. Když jsme se před lety rozhodli oživit chodbu, vedoucí ke konferenčnímu salonku, a vybavit ji výstavním závěsným systémem a speciálním osvětlením, nebyli jsme si vůbec jisti, zda si takový prostor vůbec najde své vystavovatele i návštěvníky. Našel, a k naší radosti jich je hodně. Výstavní termíny jsou obsazené na rok dopředu a zájemců „na obou stranách“ přibývá. Jaké výstavy proběhly a co nás ještě čeká?

BAREVNÉ OHŇOSTROJE

Miroslav Dyl nazval sice svou lednovou výstavu Z toulek Beskydami, ale my jsme si ji přejmenovali na „Barevné ohňostroje“. Přiložená fotografie (vpravo) sice zprostředkuje tento vjem jen částečně, přesto by bylo škoda nepřipomenout tuto zajímavou výstavu, která v zimních plískanicích rozsvítila chodbu galerie přímo jiskřícími barevnými kompozicemi. Z ohlasů v návštěvní knize je zřejmé, že stejně „rozsvěcovala“ i náladu těch, kteří si přišli obrazy prohlédnout. Ze zcela jiného soudku jsou akvarely tohoto ostravského autora, které jsou vystaveny po celý rok v prodejní části protější Galerie malířů Beskyd. Něžná tematika tradičních beskydských chalup či krajiny stojí za vidění v každé roční době.

HLEDÁNÍ POCITŮ NA BUKOVCI

Libor Kawulok pochází z malé obce Bukovec na samém východě Beskyd. Zde také dnes žije a tvoří, protože dává přednost místu blízko přírodě, vzdálenému od civilizačních vlivů. Rozhodl se pro život na venkově, i když sám zároveň říká, že takový život je tvrdý a daleko těžší. Neměnil by. „Celkem mi práce na obraze zabere asi pět hodin. Ale rozpracovaných jich mám

třeba i dvacet najednou. Na jednom obraze nedokážu pracovat déle, jak půl hodiny. Tvořím spontánně a používám kombinovanou techniku, aniž bych si předem nějak rozmýšlel kompozici. Konečná podoba obrazu nebo sochy mě samotného vždycky překvapí...“ To nám řekl autor při instalaci výstavy obrazů Hledání, zachycujících jeho cestu a pocity v uplynulých několika letech (vlevo dole).

POEZIE VYVEDENÁ V KÁVĚ

V pořadí již druhou výstavu maminky a dcery v naší galerii **Libuše Volné a Kristýny Večeřové** (vpravo nahore) z Kopřivnice s příhodným názvem O kousek dál představil na vernisáži jejich rodinný přítel Jaromír Šlosar. Rozhlasový a televizní reportér, básník, prozaik a publicista je velkým milovníkem Beskyd a přírody, což se projevilo naplno i v poetičnosti jeho úvodního proslovu, o který jsme ho poprosili a z něhož vyjímáme: „Co jiného je Kristýnčina tvorba než poezie?! Tentokrát poezie vyvedená v kávě. Káva vypráví o Kristýniných náladách. Její „Černá káva“ zachutná hořce. Malíččina tvář se utápí v kávové sedlině. Ten, kdo to

dovede, prý z gruntu vyčte to, co tě čeká. „Bílá káva“, to už je jiné kafe! To je sametové kapučíno. Prosvětlená tvář v tropickém moři s barevnými rybami korálových útesů. Kolik je najednou v kávových zrnech barev! – Asi jsem se nechal trochu unést, ale právě to Kristýnčina poetická tvorba umožňuje – probouzet představivost. Stále je tu příroda. Vidím šlápoty a portál z kmínků v jarním lese. Jinde zas kávová zrna ve vyrovnaných řadách a vícestupu kráčejí někam za sluncem. Ale jsou to vůbec kávová zrna? Neprošlo tu ve sněhové obnově stádo laní? Kristýnka si ráda hraje s kávou jako s korálky. Sama říká, že ji baví kávové zrno množit, násobit ho. Jak je v přístupu k tvorbě jiná než její maminka!... Ke kávě jako zákusek doporučuju pastely z dílny Kristýnčiny maminky Libuše Volné. Připravila je přímo pro tuto příležitost. Také u Libuše Volné po celý rok hraje zásadní roli příroda, ať už to jsou

výjevy z Hájova, Fojtových vrchů, či přímo z okresního města. Jen přístup k ní je naprosto odlišný než u její dcery. Je to tak velká pokora nebo nedůvěra ve vlastní schopnosti, když říká, že příroda sama maluje nejlíp? Zásadní u ní je hledání motivu, který příroda vytvořila, pak se ho jen snaží co nejvýstižněji obkreslit. Za dobu, co ji znám, mohu říct, že se jí to daří čím dál lépe. Zdá se mi, že pracuje se stále větší lehkostí...“ Výstava dvou žen po dvou mužích byla také možností k zajímavému srovnání odlišných pojetí tvorby, tentokrát dobře rozpoznatelných mužských, či jemnějších a lehčích ženských rukou. Vernisáž obohatil hudební doprovod příležitostného dua ve složení Vendula Bervicová (klávesy) a Hynek Gold (housle), ani jsme nepoznali, že spolu hráli na veřejnosti poprvé. Třeba to právě proto nebylo naposled.

ŠTASTNÁ MEZI KVĚTY

V duchu jarní rozjásanosti a pastelových odstínů barev se nesla květnová výstava (vpravo nahoře) vsetínské výtvarnice Věry Štastné, která v galerii vystavovala po třech letech. Její obrazy většinou nezapřely inspirační zdroj v přírodě a zálibu autorky o téma květin, ženských postav či jejich abstraktní kombinace. Věra Štastná více jak 30 let učila výtvarnou výchovu

děti na základní škole, a jak sama řekla na vernisáži, její kreativita a záliba v barvách je naplněním touhy dělat radost sobě i druhým lidem. Kamarádkou atmosféru vernisáže dotvořila úvodními slovy Dagmar Molinová a hrou na flétnu Dagmar Holubová.

TOULKY PO BÍLÝCH KARPATECH

Řečeno s nadsázkou, stačí se oženit. Rodina manželky Bronislava Novosada je z kraje Bílých Karpat. A tak se v jeho životě ocitly najednou hned lásky dvě – jeho žena a její kraj (foto vlevo). „Bílé Karpaty jsem si zamíloval a troufám si říct, že po těch 26 letech, co tam

jezdíme, je znám lépe, než starousedlíci. Možná je příčina i v tom, že sám pocházím z Kunína a tam, kde bydlíme, je všude kolem rovina. Je to krásný pocit, ponořit se do lesa, šplhat vzhůru, vědět, že někde nahoře je cesta, a nechat se překvapit, kde na ní vyjdete.“ Tak popisuje svoje zážitky autor letní výstavy, která probíhá v galerii do 4. srpna 2016. Není tedy divu, že svou výstavu nazval Bílé Karpaty – toulky krajinou a že mu na vernisáž přijela zaspívat ve slavnostním kroji osmiletá neteř Radečka z obce Horní Němčí (*na snímku nahoře*). Pan Novosad o sobě ještě prozradil, že fotografování je jeho zálibou od mládí, my dodáváme, že je mimo jiné kurátorem Kabinetu přírodnin na zámku v Kuníně. Takže k přírodě má evidentně blízko. Velmi zvláštní atmosféru má několik fotografií z Kopanic, zejména z mlhy vystupující chalupa poslední žitkovské bohyně Irmy Gabrhelové (známé například z románu Kateřiny Tučkové či z knih Jiřího Jilíka).

CESTA KE SVĚTLU

Druhá prázdninová výstava Cesta ke světlu představí od 5. 8. obrazy **Tomáše Provazníka** z Dobré. „Tvořím díky světlu, které mám v sobě“, říká autor na svém webu, kde lze najít jeho díla s fantazijskými a abstraktními motivy (www.tomasprovaznik.estranky.cz).

A CO BUDE DÁL?

Poté budou v galerii vystavovat tři ženy za sebou. Od 16. září **Lenka Dobiášová** ze Štramberka, která se zabývá akty, abstraktní malbou, enkaustikou a abstrakcemi s příměsí tachyonového prachu ([\[dobiasova.webnode.cz\]\(http://dobiasova.webnode.cz\)\). Od 28. října bude následovat výstava **Petry Gallové**, která má ve Frýdku-Místku malou galerii a obchod s uměním \(\[www.obrazy-gallova.cz\]\(http://www.obrazy-gallova.cz\)\). Maluje tužkou, uhlem, pastelem na látku, sklo, porcelán či stěny, a tak se necháme překvapit, s jakými díly se představí u nás. Termín jubilejní, padesáté výstavy od založení galerie \(od 2. prosince 2016 do 4. ledna 2017\) si zamluvila ostravská výtvarnice **Milena Kantorová**. Určitě budou k vidění některé olejomalby, inspirované sonety Williama Shakespeara, nebo slovenského satirika Petera Gregora. Tyto originální kompozice kombinují slova textů s jejich obsahem, jak je například vidět na obraze \(*dole*\) na verš Sonetu 61 - To play the watchman ever for thy sake \(Na stráží musím kvůli tobě být\). Milena Kantorová pravidelně vystavuje v Ostravě. \(<https://www.facebook.com/milenakantorovapaintings>\).](http://lenka-</p>
</div>
<div data-bbox=)

Pro organizátory je rok 2017 za dveřmi, protože všechny termíny jsou závazně rezervovány. Zveme srdečně na výstavy a jejich páteční vernisáže všechny zájemce. A jestli do galerie zajdete jindy, budeme rádi, když do návštěvní knihy zapíšete své dojmy, ocení je především vystavující. Téměř žádný z nich není totiž profesionálním výtvarníkem či fotografem, tomuto umění se věnují mimo svou hlavní profesi. A k tomu, aby „šli se svou kůží na trh“, je potřeba i notná dávka odvahy podělit se s druhými o svůj pohled na svět, ať je venku, nebo se skrývá uvnitř. Otevřeno je denně od 9 do 21 hodin, stejně jako v sousední kavárně.

PRAŽSKÉ JEZULÁTKO JE I V NAŠÍ KAPLI

Jaroslav Kozel

Od 25. června 2016 vlastní naše kaplička Nejsvětější Panny Marie vzácnou dřevěnou sošku – kopii pražského Jezulátka, kterou nám daroval čeladenský farář P. ThDr. Mariusz Rozsewski, Ph.D. Tato soška Jezulátka se původně nacházela v čeladenském farním kostele, ale poté, co jsme jako dar obdrželi Jezulátko ve větší velikosti, tato menší vzácná soška přesídlila z kostela k nám do kapličky v parku.

Originální Pražské Jezulátko pochází ze Španělska a do Prahy se dostalo jako osobní majetek Marie Manrique de Lara, dvorní dámy španělské královny, která se provdala za českého pána Vratislava z Pernštejna. Poté sošku obdržela její dcera Polyxena jako svatební dar při sňatku se Zdeňkem Popelem z Lobkovic. Po ovdovění v roce 1628 darovala sošku karmelitánům při chrámu Panny Marie Vítězné se slovy: „Mějte ji v uctivosti a dobře se vám povede“. Soška byla zprvu uctívána v kapli Lobkovického paláce na Pražském hradě a brzy jí začala být u karmelitánů přisuzována zázračná moc, neboť císař Ferdinand II. krátce nato nařídil, aby Česká komora vyplácela klášteru důchod a zásobovala mnichy potravinami z královských zdrojů. V těžkých dobách třicetileté války se věřící lid utíkal k této sošce a prosil o pomoc a požehnání. Pražské Jezulátko nechápeme jen jako pouhou sochu, ale jako symbol dětství Ježíše Krista a zároveň symbol národní. Tato vzácná socha božího dítěte je známá po celém světě. Je předmětem úcty a modliteb, a to je výzva i pro nás. V předsínce naší kaple je na nástěnce umístěna modlitba, kterou složil řeholník Cyril. V chrámu Panny Marie Vítězné v Praze je tato modlitba přeložena do všech světových jazyků. Nyní mají možnost využít její síly v přítomnosti sochy Jezulátka také naši pacienti a hosté.

Poznámka redakce: Jedním z hodnotících kritérií akreditace zdravotnického zařízení (podrobněji na stranách 2 a 3) byla i péče o spirituální potřeby pacientů. Pražské jezulátko v kapli Nejsvětější Panny Marie v našem parku jistě věřící uvítají.

Máte také lidskost a pochopení

19. dubna 2016 jsem u vás v rehabilitačním centru skončil svůj pobyt. Chtěl bych vám za všechno moc poděkovat, moc jste my pomohli. Máte nejen profesionální přístup k pacientům, ale také lidskost a pochopení, a toho si nesmírně vážím. Mé poděkování patří zejména panu doktorovi **Milanu Adámkovi**, staniční sestře, samozřejmě všem sestrám, které se o nás starají, také uklízečkám. A hlavně paní fyzioterapeutce **Svatavě Sypťákové**, bez které bych na tom zdravotně nebyl tak dobře, jak jsem nyní. Budu vás všude doporučovat a rád se sem budu vracet třeba jen na výlet. Za všechno moc děkuji a doufám, že mi budete nadále posílat mail, co je zde nového a jaké akce připravujete.

S pozdravem **Pavel Kalenda**

Bud'te hrdý na své zaměstnance

...Jako vždy jsem se do Vašeho zařízení těšil a opět rehabilitační pobyt strávil v LD Golf... Staniční sestra **Anna Mičková** zasluhuje velké uznání za svůj přístup k práci, protože je takovou duší a sluníčkem tohoto léčebného domu. Při příjmu jsem byl mile překvapen celkovou snahou o podrobné zjištění mého zdravotního stavu ze strany ošetřující lékařky **MUDr. Michaely Plucnarové**... Velmi musím pochválit i Vaši vedoucí lékařku primářku **MUDr. Kateřinu Jurovou**, která včas zjistila počáteční problémy s levým kolenem... Velmi děkuji fyzioterapeutce **Mgr. Aniče Biolkové**, která velmi dobře zná můj zdravotní stav a díky ní se ho podaří vždy zlepšit... Rovněž bych chtěl za důslednost poděkovat fyzioterapeutce **Bc. Lee Švébišové**, u které jsem absolvoval nespočet skupinových tělocviků, fyzioterapeutovi **Bc. Ondrovi Chlubnovi** za jeho pečlivost při cvičích nemocné kyčle na therapimasteru a samozřejmě všem ostatním sestrám a odbornému personálu. Ještě chci vyzdvihnout práci odborné pracovnice v posilovně **Silvy Švrčkové**... Byl jsem naprosto spokojen se stravou... byla vyvážená a v dostatečném množství... Obsluha baru pod vedení **Martiny Štefkové** a její kolegyně nám poskytla komfortní servis, jenom mně trochu chyběly filmové večery, které jsem v minulých pobytech absolvoval...

Pane řediteli, bud'te prosím hrdý na své zaměstnance v LD Golf, protože ne vždy a ve všech příležitostech se to dá o všech rehabilitačních pracovištích říci. Na základě těchto skutečností přijměte prosím jako poděkování připravovaný věcný dar pro tento léčebný dům, který jsem předjednal se staniční sestrou. Doufám, že dar poslouží ke zlepšení pracovního prostředí všech zaměstnanců uvedeného domu. Pokud najdete vhodnou formu poděkování pro uvedené zaměstnance, budu rád.

S pozdravem **Ing. Pavel Novotný, Chlebičov**

U vás maminka rozkvetla

Vážený pane řediteli, moje maminka, které je 90 let, byla ubytována ve Vašem zařízení Polárka. Do doby, než se jí stal úraz – zlomenina stehenní kosti, byla soběstačná, dokonce se starala o syna, který trpí těžkou schizofrenií a depresemi. Po operaci nohy byla hospitalizována na doléčovací oddělení a tam jsem si myslela, že je její konec. Do nemocnice jsem jí nosila jídlo, byla na tom zle nejen fyzicky, ale i psychicky. Jeden lékař mi řekl, že pokud přežije operaci, bude stejně ležák. Nic z toho se nestalo, a to díky úžasné péči a lidskému přístupu veškerého personálu Polárky. Do Polárky byla maminka dovezena sanitkou v dost špatném stavu, nechodila, nejedla, byla psychicky na dně. U Vás rozkvetla, pochutnávala si na výborném jídle a postupně začala mít chuť do života. Ještě jednou Vám a veškerému personálu moc děkuji.

Hana Pánková, dcera paní Podešvové

Nasazená terapie byla úžasná

...moc Vám děkuji za zaslání všech Vašich informací o činnosti Beskydského rehabilitačního centra. Po absolvování léčení v Čeladné jsem nadšena vším, co souvisí s děním v místě... Měla jsem štěstí na pacientku Elišku Maxovou, která mi a dalším hodně pomohla se orientovat po příjezdu. A pak využívat s radostí všech nabízených služeb. Ve všech léčebných domech byli zaměstnanci velmi laskaví, hlavně, kde jsem bydlela, v Polárce. Nasazená terapie byla úžasná, díky příslušným odborníkům. Všem jsem jim to dávala s radostí najevo. Proto

Z dopisů redakci a vedení podniku

se budu ráda vracet do RBC, abych svému tělu i duši poskytla znovu úžasné zážitky, které mě obohatily a zcela uzdravily. Se srdečným pozdravem

Blanka Freislerová

Dle mého jdete velmi správnou cestou

...Chci se vyjádřit k fungování Beskydského Rehabilitačního Centra. Od roku 2006 jezdím každý rok k vám na Čeladnou a mám možnost sledovat vývoj, kterým jdete. A musím napsat, že dle mého jdete velmi správnou cestou. Nevím, kdo Vám navrhuje změny, kterými centrum prochází, ale jsou to trefy do černého. Byla jsem na Čeladné ještě v době, kdy místo Lary byl kiosek s dřevěnými lavicemi k posezení. Lara je šperk, kterým se můžete pyšnit, a dle rozhovorů z lidmi, co tam bydlí, jak jednou okusí, táhne je to tam zpátky. Stavbou jste ani nepokazili ráz krajiny, opravdu výborné. Letos mne příjemně překvapila Galerie MB, kdy dodat i duševní pokrm v podobě obrazů je v tomto prostředí skvělé. Restaurace se také provzdusnila a je tam velmi příjemně. S potěšením konstatuji, že se od loňska výrazně zlepšila kvalita jídla a především velikost porcí. Pana kuchaře jsem měla možnost poznat a opět gratuluji k člověku, který ví, co dělá.

A tímto se dostáváme k jednotlivým lidem. Chtěla bych výrazně pochválit fyzioterapeutku **Svatavu Syptákovou**. Prošla jsem nejdříve rukama, v Ostravě si platím samostatně lekce, a tak už poznám, kdo umí. Ale umí všichni, u Svatavy zvláště je potěšující nasazení, s kterým pracuje, a co tomu dává navíc, to se málokde vidí. Dále **Magdaléna Hrubá** a **Sylva Strnadlová** (elektro a teplé zábaly), jsou to vzácní lidé, u kterých jsem 10 let nezaznamenala den bez úsměvu. Léčí nejen rukama, ale i slovy. Skvělá byla i recepční na Laře, která, když mi přišel balík, mne sehnala.

Bohužel ke konci pobytu jsem měla akutní onemocnění... na ošetřovně perfektně reagovala sestra **Zdeňka Šnajdrová**. Rychle, jednoduše, sehnala lékaře, opět povzbudila a dala cenné rady. Jsem velmi citlivá na jednání ve zdravotnictví, prošla jsem si nemalým peklem, kdy málem došlo na oprávněnou žalobu, a proto, když něco prostě funguje, chci to pochválit a nejen si stěžovat.

Sama pracuji v hotelnictví, a proto vím, jak je těžké udržet kvalitu v na sebe navazujících službách.

Vám tedy tleskám, jen tak dál, a já už si léto bez Lary neumím představit...

Ať se Vám všem i nadále daří, přijedu zas a doporučuji, kudy chodím. S pozdravem

Žaneta Škodáková, Ostrava

AKREDITACE: Jak jsme si vedli?

O akreditaci BRC a jejím průběhu píšeme podrobně na stranách 2 a 3. Níže uvádíme tabulku s hodnocením jednotlivých okruhů činnosti (kapitol) našeho zdravotnického zařízení.

Hodnocení jednotlivých kapitol	Průměr hodnocení
Resortní bezpečnostní cíle	10
Práva pacientů a jejich edukace	9,28
Dostupnost a kontinuita péče	10
Diagnostická péče	9,63
Terapeutická péče	10
Objednávání, předepisování a podávání léků a léčiv	10
Hygiena prostředí a protiepidemická opatření	10
Řízení a správa	10
Řízení kvality a bezpečí	9,83
Bezpečí prostředí	10
Informace a komunikace	9,62
Řízení lidských zdrojů	10

I takový výhled na Velkou Stolovou se může naskyt-nout návštěvníkům parku Beskydského rehabilitačního centra. Stačí vystou-pat cestou vedle léčebného domu Ondřejka o pár desítek metrů výš. Zde se tak trochu ukrývají dvě malé, nově opravené vodní nádrže i s příjemným posezením. To ale není jediná novinka. O dalších, viditelných na první pohled, píšeme na stranách 4 až 9 v článcích „I v sochách je náš život“.

Foto: Petr Kasal

VŠE NEJLEPŠÍ - BLAHOPŘEJEME

Tito zaměstnanci slaví svá životní výročí:

v červenci:

MVDr. Jarmila Česlarová – správa
Eva Doleželová – lázně
Hana Hladká, DiS. – lázně
Bc. Štěpánka Hrubíšová – R3
Nikola Fernecká, DiS. – R2
Vlasta Chýlková – R5
Pavla Jarošíncová – R5
Dagmar Komendová – Galerie MB
Iveta Magnusková – R7
Zuzana Mališová – R1
Ing. Magda Maralíková – kuchyně
Jiří Matýsek, DiS. – lázně
Kateřina Michnová – R4
Radka Nováková – kuchyně
Irena Papíková – kuchyně
Vendulka Péntesová–Gyurická – R3
Silvie Petrová – R2
Šárka Ricklová – třídiřna prádla
Marcela Ryglová – R5
Martina Štefková – restaurace
Bc. Lea Švébišová – lázně
Ivana Tymlová – R7
Yvona Veličková – správa

Monika Vrecková – kuchyně

v srpnu:

Petra Bílková – R3
Mgr. Anna Biolková – lázně
MUDr. Roman Dudys
Kateřina Geislerová – R9
Lubica Jílková – R8
Magda Kuchařová – lázně
Dáša Kuttlerová – R8
Lubomír Machálka – správa
Daniela Meierová – R2
Martina Murasová – R5
Bc. Jan Neuwirth – lázně
MUDr. Michaela Plucnarová
Miroslava Pustková – R9
Quisková Iva – R3
Marcela Magdalena Růžičková – R8
Silvie Strnadlová – lázně
Jitka Štulcová – R8
Bc. Pavlína Švandová – lázně
Radoslava Uličníková – lázně
Ivana Vaňková – R7
Radka Vávrová – R8
Jana Zemanová – R3

Čeladenská FONTÁNA.

Nepravdělný zpravodaj Beskydského rehabilitačního centra v Čeladné. Redakce: Mgr. Andrea Adamová.
Redakční rada: Dobroslava Havránková, Ing. Jana Ožanová, Věra Machálková. Adresa redakce: BRC, 739 12 Čeladná 42.
Grafická úprava: A. Adamová. Tisk ME® a René Daubner - APRO Bruntál.
Distribuce dle rozdělovníku, v PDF ke stažení na adrese www.brc.cz. Zájemcům zašleme každé vydání na e-mail.
Toto číslo vyšlo v červenci 2016 v nákladu 800 výtisků.